

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра інформаційних
технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Теорія прийняття рішень»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>122 «Комп'ютерні науки»</u>
Освітня програма:	<u>Комп'ютерні науки</u>
Рік підготовки:	<u>3-й</u>
Семестр	<u>5-й</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4,5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Євгенія Юріївна Катаєва
Профайл лектора	https://ekis.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/kataeva-evgeniya-yuriiivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	ekis@udau.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=690

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	формування знань щодо застосування методів теорії прийняття рішень в умовах визначеності, ризику та невизначеності, використання основних підходів до аналізу ієрархій та критеріїв оптимальності, на базі яких провадиться подальше вивчення спеціальних дисциплін, пов'язаних з фаховою діяльністю.
Завдання курсу	ознайомлення з основами теорії прийняття рішень, основними методиками використання критеріїв оптимальності; отримання практичних навиків застосування основних методів оптимізації рішень в умовах визначеності, ризику та невизначеності та їх реалізації на персональних комп'ютерах.
Компетентності	➤ здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК8);➤ здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК11);➤ здатність до математичного формулювання та досліджування неперервних та дискретних математичних моделей, обґрунтовування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач у галузі комп'ютерних наук, аналізу та інтерпретування (СК1);➤ здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії (СК5).

Програмні результати навчання	➤ використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проектування та реалізації об'єктів інформатизації (ПР2); ➤ використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей (ПР3).

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Предмет теорії прийняття рішень.	2/-	Поняття рішення та його визначення. Види рішень. Функції управлінських рішень. Вимоги, що висуваються до рішень. Умови прийняття рішень.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, самостійної роботи, наведених в методичних вказівках або в системі дистанційного навчання Moodle	8
Тема 2. Прийняття рішень в умовах визначеності.	2/4	Моделі лінійного програмування. Задача вибору. Метод аналізу ієрархій. Визначення вагових коефіцієнтів. Матриця парних порівнянь. Погодженість матриці порівнянь. Коефіцієнт погодженості матриці. Реалізація методу аналізу ієрархій за допомогою інформаційних технологій.		8
Тема 3. Прийняття рішень в умовах ризику.	2/2	Критерій очікуваного значення. Дерево розв'язків. Стани природи. Апостеріорні імовірності Байеса. Обчислення апостеріорних ймовірностей за допомогою інформаційних технологій. Функції корисності.		8
Тема 4. Прийняття рішень в умовах невизначеності.	2/2	Матриця платежів. Критерій Лапласа. Мінімаксний критерій. Критерій Севіджа. Критерій Гурвіца. Реалізація критеріїв прийняття рішень в умовах невизначеності за допомогою інформаційних технологій.		8
Змістовий модуль 2				
Тема 5. Предмет та основні поняття теорії ігор.	2/-	Поняття гри. Стратегія гри. Класифікація ігор.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, самостійної роботи, наведених в методичних вказівках або в системі дистанційного навчання Moodle	8
Тема 6. Матрична гра двох осіб з нульовою сумою.	4/4	Приклади задач матричних ігор двох осіб з нульовою сумою. Принцип мінімакса. Оптимальний розв'язок матричних ігор двох осіб з нульовою сумою. Ігри з сідловими точками. Чисті стратегії. Оптимальні бістратегії. Стан рівноваги.		8
Тема 7. Розв'язок матричних ігор у мішаних стратегіях.	4/4	Активні стратегії. Основна теорема теорії ігор. Розв'язок та геометрична інтерпретація ігор 2x2. Спрощення ігор. Розв'язок ігор 2xn та mx2. Загальний метод розв'язання гри у мішаних стратегіях. Розв'язок матричних ігор методами лінійного програмування.		8

Тема 8. Ігри з природою.	4/4	Аналіз матриці гри з природою та побудова матриці ризиків. Критерій для прийняття рішень в іграх природою без експерименту. Планування експерименту в умовах невизначеності. Інформаційні технології в іграх з природою.		8
Змістовий модуль 3				
Тема 9. Імовірнісне динамічне програмування в задачах прийняття рішень.	4/4	Азартна гра. Формулювання задачі у вигляді моделі ДП. Рекурентне рівняння. Задача інвестування. Опис елементів моделі. Рекурентне рівняння. Максимізація імовірності досягнення цілі.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, самостійної роботи, наведених в методичних вказівках або в системі дистанційного навчання Moodle	8
Тема 10. Методи прогнозування.	4/4	Прогнозування з використанням ковзаючого середнього. Експоненційне згладжування. Регресійний аналіз. Метод найменших квадратів. Інтервали передбачуваності. Коефіцієнт кореляції. Використання інформаційних технологій в задачах прогнозування.		8
Модульний контроль				20
Всього за курс	30/28			100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, модульного контролю).
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання практичних та тестових завдань, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни